

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Ephemeris Ecclesiastica Concionatorvm Hoc Est Considerationes Methodicæ Sev Veritates Practicæ

Ex Vita Domini Jesu, Sanctorumque Gestis In Singulos anni dies mira
facilitate & solertia distributæ ... ; Cum indicibus necessariis

Pars Avtvmnalis - A Dominica Decimaquinta post Pentecosten, ad
Adventum

Haineuve, Julien

Coloniæ Agrippinæ, 1665

Feria 3. Fecit lutum ex sputo, &c. Qui conferendæ dimittit medium Gratiaë,
mediam is amittit & meliorem Gratiam.

urn:nbn:de:hbz:466:1-44846

FERIA TERTIA.
DE MEDIIS QUIBVS UTITVR DEVS AD
GRATIAS CONFERENDAS, FIDELITER
OBSERVANDIS.

*Fecit (Iesus) lutum ex sputo, & linivit lutum super oculos eius
(nempe caecinati) Joann. 9.*

VERITAS PRACTICA.

Qui conferenda dimittit medium gratia, mediam is amittit & meliorem gratiam.

RATIO EST, Quia media gratia seu media pari & melior gratia qua à Deo nobis conferatur, ea est qua spectat interiorum hominum perficiendum seu disponendum circa illud opus quod conferatur.

Sed qui conferenda dimittit medium gratia, partem illam amittit qua spectat interiorum hominum perficiendum sive disponendum ad illud opus.

Ergo & mediam & meliorem partem amittit. Quod no damnum obrueniat, observanda fideliter sunt illa media quibus utitur Deus ad conferendas suas gratias, licet minus apta & opportuna plerumque videantur, sicut lutum ad caeci oculos aperiendos.

I. PUNCTUM.

HÆC cum dixisset Iesus, quæ scilicet heri commemorata sunt, exiit in terram & fecit lutum ex sputo, & linivit lutum super oculos caeci, & dixit ei, Vade, lava in natatoria siloe quod interpretatur missus, Abiit ergo & lavit, & venit videns.

Mira profecto & singularis hujus caeci curatio! Non ita quidem in re ipsa, sicut in modo & medio quo Christus utitur. Nam plures alios illuminavit caecos, neque hoc magis mirum quam suscitasse mortuos: sed quorsum hic adhibetur lutum, & lutum ex sputo quod oculis applicetur? Nonne id potius excecandi vim habebat quam illuminandi virtutem? Nemo itaque dubitat quin sit mysticum tale medium apertum, sed variè à variis mysterium exponitur.

S. Chrysostomus ad primam refert hominis

creationem quæ ex luto facta est, & ejus auctorem & Creatorem omnium se indicare Christus voluit, ac proinde Sabbati nullis teneri legibus. Sanctus Augustinus. Incarnationi Verbi Divini accommodat, docens per salivam intelligi divinam naturam, & per terram humanam, quibus simul mixtis curatum est, inquit, genus humanum à prima sui origine per peccatum primi parentis excoecatum; Quam ipse interpretationem ad Catechumenos & Baptismi Sacramentum extendit. Sanctus vero Cyrillus ad Augustissimam deducit Eucharistiam: Si Christi saliva, inquit, tam medicum est & salutaris, quid de carne ejus in Eucharistia sperandum? Alii potè utiliter hinc ad vilem & humilem humanæ conditionis statum nos advocant, ut cum se carnem & lutum quis agnoverit, non alta sentiat sed humilibus consentiat & infimis, quibus ab elato deprimatur fastu, Alii denique sapienter rem totam explicant de his mediis quibus plerumque Christus utitur ad sua lumina seu gratias conferendas, quæ cum humanitatis apparant aliena potius à fine qui præcenditur quam accommodata, non parum commovent & perturbant animos, atque ab eis etiam usurpandis, non nihil avocant.

Sic Judæis scandalum & Gentibus stultitia crux Christi visa est, quando Christus prædicatus est Deus. Quid enim inquebant, Crucem cum Deo, quid cum immortali mors habere potest?

Sic quando piscatores Apostoli ad docendos & convertendos Philosophos; quando ad lupos oves, ad fortes infirmi, & ad locupletes egeni missi sunt, quid minus opportunum ad rem bene agendam videbatur? Et tamen hæc sunt media quibus usus est Christus; hoc est lutum quo totum universum genus inungit humanum, quod à tenebris vocavit in admirabile lumen suum. Hoc est lutum quo particulatim singulos tangit & promoveret ad quos fines non putarent,

1. Pet. 2.

si sensum humanum consulerent. Quis enim crederet se pietatem & devotionem ex multis quæ importunè sibi occurrunt negotiis posse assequi? Quis castitatem ex horrendis speciebus quas menti dæmon injicit? Quis honorem suo debitum ministerio ex toleratâ confusione? Quis ab ignominia gloriam? à paupertate divitias, ab infirmitate robur, ab impotentia potentiam, à parvitate magnitudinem, & à nihilo quidquam sperare possit? Hæc sunt tamen, hæc sunt mala quibus tanquam destinatis mediis Christus sua confert bona. Quæ quidem media tam fideliter tam religiosè servanda sunt, ut qui medium quodvis omitteret conferendæ sibi gratiæ, mediam ipsam & nobiliorem totam gratiæ partem amitteret.

Ratio quæ modò expendatur hæc est, quod cum in nobis duæ sint partes, qui duo etiam dicuntur homines, exterior scilicet & interior, quibus ad omne bonum præstandum de nostro cum Dei gratia conferamus, nemini dubium est quin tantò interior sit exteriori melior ac nobilior quanto animus præstat corpori, & quanto magis animo quàm corpore vult coli Deus. *Spiritus nempè est Deus, & vos qui adorant eum, in spiritu oportet adorare.* Non quòd exterius sit negligendum, sed multò minus interius; ac si alicuius iactura intercederet, derivanda potius esset in exterius quàm in interius detrimentum.

Rom. 2. Non enim qui in manifesto Iudæus est: inquit Apostolus, neque qui in manifesto, in carne est circumcisus: sed qui in abscondito Iudæus est. Et circumcisio cordis in spiritu, non littera, cuius Iudæus non ex hominibus sed ex Deo est. Quasi diceret, si comparatio fiat utriusque hominis nempè illius qui exterius Iudaismum proficetur, & illius qui animo & corde circumcisus est, tanto is intervallo apud Deum præcedit alterum, ut ab eo solo dicatur coli Deus qui spirituales & internam circumcisionem observat, sine qua quidquid aliud coram hominibus agat non placeat Deo.

Ephes. 4. Et rursus alibi de hęc interno loquens homine. *Qui secundum Deum, inquit, creatus est, id est, ad imaginem & similitudinem Dei, quo nomine quàm multa comprehendantur insignia quibus exteriori præcellit interior, quis non videt? Nam qui creatus dicitur imago Dei vivens simul dicitur immortalis, intelligens, liber, incorporeus, indivisibilis, humanæ ac divinæ capax Sapientiæ, virtutis, gratiæ, beatitudinis, ac visionis Dei, totiusque boni possiden-*

di. Hæc uno imaginis verbo continentur omnia. Quæ cum propriè de interno dicantur homine, quis inquam non videt quàm multis alium excedat partibus? O quam propièta præclarè sanctus Petrus comparans utrumque hominem, postquam in eos egit qui externum nimis curant & componunt, tum de interno loquens sed qui absconditus est, inquit. *cordis homo, in incorruptibilitate quieti & modesti spiritus qui est in conspectu Dei locuples.* Ad quæ verba S. Ambrosius: *Verè dives qui in conspectu Dei potest dives videri, in cuius conspectu terra exigua, mundus ipse angustus est. Sed solum illum Deus divitem novit qui sit dives aternitatis, qui non opum, sed virtutum fructus recondat.*

II. PUNCTUM.

SED qui conferendæ dimittit medium gratiæ, partem illam amittit quæ spectat interio-rem hominem.

Distinguenda hic sunt quatuor. Primum est gratia conferenda. Deinde medium quo confertur. Tertio status interior circa usum illius gratiæ. Quarto denique status hujus interioris iactura sive amissio.

De primo, potest considerari gratia vel universalis quæ ad totum Dei cultum & animi nostri profectum attingit, vel quædam particularis quæ unam tantum virtutem aut aliquam virtutis actum comprehendat, qualis est exempli causa, devotio seu pietas in orando Deo.

Secundò, medium quo illam tibi Deus virtutem vult conferre, sive sit varia mentis distractio quam permittit in orando, sive diversæ negotiorum moles quæ mentem videatur obstruere, atque ipsum etiam orandi tempus subtrahere.

Tertio, status interior circa usum illius gratiæ, seu circa praxim illius in orando pietatis, dubitari non potest quin sit patientia, conformitas cum divina voluntate, iudicii proprii abnegatio, & libertas quædam interior quæ id tantum velit & tentes cum divina possit gratia.

Quarto denique, iam agnosce quòd si tollas medium hujus gratiæ conferendæ, si recuses illam mentis agitationem quam patieris, tollis illum statum internum quem diximus nempè patientiam, nempè voluntatis & iudicii proprii quam tum Deus à te desiderat abnegationem integram & perfectam. Nam si nihil patien-

patientia? Vel si tantum vis pati quod iudicas esse patiendum, ubi voluntatis & iudicij abnegatio tantodei commendata?

Nec dicas, quorsum hinc patientia, quorsum hinc iudicij & voluntatis abnegatio, ubi de orando agitur, ubi de unione cum Deo mente negotium mihi est? Non videtur id quidem, ut dicitur, opportunum, sed cum aliter ut supponimus non possis orare quam patiendo quod nolles pati, & quod humano iudicio non iudicares tum tibi esse patiendum, profecto nil restat quam ut humanum illud iudicium abneges, & pro certo habeas tum nil fore Deo gratius quam ut sic ores, non orando prout velles, neque meliorem tibi cum Deo fore unionem, quam per illam iudicij & voluntatis tuæ conformitatem, abnegando prorsus quod contra sentis. Idcirco enim præcipiæ Deus hoc utitur medio tui secum uniendo quod tibi minus aptum videtur, ut sic te humiliter, te subicias, te uno verbo, intus abneges: hic est status interior quem à te in orando tum exigit, & non alius. Ac proinde ut dictum est, si hoc recusas medium talis tibi conferenda gratia, recusas partem illam quæ spectat interiorem hominem, & simul recusas medium quo non est aliud aptius & magis necessarium ad perfectam cum Deo statuendam unionem.

Hom. 32.
in Evan.

Sic apud sanctum Gregorium ad illa Domini Verba: Si quis vult venire post me, abneget semetipsum, & tollat crucem suam, & sequatur me. Quidam inquit, nisi quis se semetipso deficiat, ad eum qui super ipsum est, non appropinquat, nec valet apprehendere quod à ultra ipsum. Si si nesciat mactare quod est. Sic oleum plantæ transponuntur ut proficiant. Atque ut ita dixerim, eradicantur ut crescant. Sic rerum semina in terra admixtione deficiunt, ut in reparatione sui generis uberius assurgant. Vnde enim videntur perdidisse quod erant, inde accipiunt hoc apparere quod non erant.

III. PUNCTUM.

Hebr. 12.

Uergo conferenda dimittit medium gratia, mediam is & meliorem amittit gratiam, Nempe illam partem quæ ad internum animi spectat statum, qui cum in abnegatione iudicij potissimum sistat, tam fideliter retinendum est huius gratiæ medium, quam religiosè cavendum est ne hæc nobis excidat gratia. Contem-

plantes ne quis desit gratia Dei: Neque radix amaritudinis sursum germinans impetiat, & per illam inquinantur multi. Quænam illa porro radix amaritudinis nisi iudicium proprium quo repugnamus his quæ à Deo nobis eveniunt, nec tamen opportuna videntur: & quid proinde magis cavendum ne germinet quam tale hoc nostrum iudicium, quod prorsus eradicare videtur Apostolus his alius verbis: O homo tu quis es, qui respondens Deo? Nancquid velles à religione Christiana fidem tollere, vel à fide obsecrationem & captivitatem illam in quam redigi debet omnis intellectus in obsequium Christi? Nonne sic revera meliorem religionis & amplioem meriti partem tolleres? Quis tam projectus ad omnem impietatem & audaciam vellet aliis modis & mediis Sacramentorum gratiam recipere quam quibus à Christo Domino sunt instituta? Quis non ritu Christiano sed suo ficto baptizari vellet? Quis aliter sibi peccata dimitti quam per penitentiam? Aut quis ad vitam immortalem innutriti quam per illum Panem vitæ, qui proprie nobis est consecratus? Nonne sic certis aliis conferendis gratiis certa sunt quedam ordinata media, quibus nisi constanter adhareas, iacturam facias illius gratia. Nonne propterea dictum à Propheta contra illos qui se inde audacius subtrahunt, suisque se velent duntaxat consilii regere: Ipsi autem sicut Adam transgressi sunt pactum, ibi prævaricati sunt in me. Sic nempe Adam transgressus est pactum seu medium quo Deus illi statuerat consequentes conferre gratias, si medium illud servasset: sic autem non servavit eum iudicium suum interponere voluit de illa fatali arbore cuius erat esu prohibitus: sic enim forte tecum disserbat, si bona est arbor cur non comedo, si mala est quid facit in Paradiso? Sicque liberius in Deum prævaricatus est.

Rom. 9.

2. Cor. 10.

Osee. 6.

O quam ille consultior credentium Pater qui suum iustus immolare filium, non cogitavit quæ multa poterant iustum illud retardare, sed tuo prius immolato iudicio sic promissæ gratiam hæreditatis accepit, dum talis sibi gratia conferenda medium fideliter observavit.

In c. 9.
Ioan.

Et ne à proposito cæci nati exemplo longius abeamus, audi ex Divo Chrysostomo quid ab illo referas ad Veritatis præxim: Fides, inquit, cæci demonstrata est, qui non contradixit, nec apud se ita cogitavit. Istum magis occacat, apertus in Siloë, & nihil aditus, si virtutem Christus haberet, præsens curasset, sed simpliciter obedivit.

Hæc est simplex obedientia, tam fidelis gratiarum Dei dispensatrix, quam totius divini ordinis quo illæ gratiæ conferuntur, observans est religiosissima. Hæc est illa simplicitas quæ Evangelici primi nostri parentes in Apostolicæ meritum dignitatis admissi sunt, qui vocati à Domino nihil disjucantes aut hesitantes, inquit Serm. de S. Andrea sanctus Bernardus, non solliciti unde viverent, nec considerantes quoniam modo rudes homines sine litteris prædicatores fieri possent, nihil deni-

que interrogantes, sine omni mora relictis retibus & navis, secuti sunt eum. Hæc est cetera perfectionis attingendæ via quam qui velint incedere, Ne de majorum sententia iudices, ait sanctus Hieronymus, cuius officii est obedire, & implere quæ iussunt, dicente Moysè, Audi Israel, & tace.

Vide in 2. parte, Feria 4. & 5. infra octavam Ascensionis Domini.

FERIA QVART A.

DE VERA GRATITVDINE PRO LUMINE SUPERNATURALI, ET ALIIS ACCEPTIS A DEO GRATIIS.

Ille Homo qui dicitur Iesus, lutum fecit & unxit oculos meos, & video.
Joan. 9.

VERITAS PRACTICA.

Vera gratitudo in tenebris apparet clarius quàm in lumine.

Ad veram propterea gratitudinem pro acceptis luminibus Deo exhibendam, sic dicendum cum Davide: Sicut tenebræ ejus, ita & lumen ejus. Ps. 138.

RATIO quæ utramquæ simul Veritatem connectit & declarat hæc est, quod vera gratitudo tunc clarius apparet quando apparet manifestius quod benefactor magis colitur quam beneficium.

Sed in tenebris apparet manifestius quàm in lumine quod benefactor magis colitur quam beneficium.

Ergo & vera gratitudo in tenebris apparet clarius quàm in lumine. Ac proinde ut pro acceptis luminibus & gratiis vera exprimat formam veræ gratitudinis Deo exhibendæ, sic videtur dicendum quod agebat in Psalmis David: Sicut tenebræ ejus, ita & lumen ejus. Id est, sicut in tenebris magis agnoscitur & colitur benefactor quam beneficium, sic in lumine magis est agnoscendus & colendus, aut non est vera gratitudo.

I. PUNCTUM.

ILLUMINATI à Christo cæci vera in suum benefactorem gratitudo tunc plurimum apparere capit, cum inter vicinos & notos multa de eo quaestio facta est, multæque diversæ sententiæ, quas sic Evangelista refert: Itaque vicini & qui viderant eum prius quia mendiculus erat. Dicebant, Nonne hic est qui sedebat & mendicabat? Alii dicebant quia hic est. Alii autem nequaquam, sed similis est ei. Ille vero dicebat, quia ego sum, dicebant ergo ei, quomodo aperti sunt tibi oculi? respondit, Ille Homo qui dicitur Iesus, lutum fecit, & unxit oculos meos, & dixit mihi, vade ad natatoriam Siloë, & lava, Et abiit, lava, & video.

Nec ibi portò desinit, sed ultra semper tantò se Christo Domino gratiorem & fideliorem præbere pergit, quantò post acrius à Judæis impugnatur & prohibetur Christum illum prædicare ac profiteri.

Hoc est scilicet verè esse gratum quando sic beneficium minutatim recolitur ut plura de donatore quam de dono memorentur, magisque appareat beneficiarii animum suo tenerius adhærere benefactori quam suo beneficio. Quod certè ratum est, & vix ab ipsis modo qui perfectionis vias terunt usurpatum, qui cum abundant gratiis & divinis impleantur luminibus,

minus